

MINISTĚER NING SĚN GET-A KIBAY KŪUN

TUUM-TE-PAAL LUGLG YELLE

=====

KABINE

=====

BURKĪNA FASO

=====

Tõnd tēngā yīnga, d saka kūum la d na tōoge

KIBAY KŪUNI, LA B TUUM-NOYĀ NE TAAB

TUUMD KIBLG TUUM-NOORE

**Nimerik ne lapost gom-bi-baoor ne
fãrend sĕn lebg ne Moore**

YUUMD 2025, ZĪ-LIKR KIUUGU

KOE-TUITGA

Zamaan ning pugê tõnd sên be ti dūni-yaoog te-paalā yāmb d laogā, d vum-n-taar la d rog-n-mikā tʉm yīng kitame, ti wum-yeng sên na n zīnd d gom-biisā vōor wumb pugê yɪ būmb sên na n yɪ tilae ne d fāa, tʉmā sōmblem pāng paasg yīnga. Burkīna Faso Goofneerā tʉsem sên tūnug mam tʉm-noorā yaa vēenega : n kit ti nimerikā yɪ yidgrā zān-da-luk ti pagb la rap tōe n pʉi-a ne taaba, ti ba ti b sā n pa wʉmd taab goama.

Rēnd nimerikā gom-biis bao-kāngā sên gʉls ne fārende, moor la zollā kēeda yam-yāk-kāngā pʉga. A sōngda ne zu-loees a yiib yidgri :

- pipi yaa a kit ti bāng-minim tʉmā goam wumb lebg naana ne neb wʉsgo, la tʉmtʉmd-kāas nins sên be kibay kūun tʉmā pʉsē, ti boto, sōasgā sên tūud ne sogsg la yam-wekr tʉmā yuta naana ;
- a yiib soaba, yaa a kō d buudā goam piuugu, sên na yɪ ti tēng-n-biig fāa tōog n wum gom-biisā vōore, ti rē na n wa ne d tēngā neng tedgr a tʉm bugsā fāa pʉsē, sên tūud ne bāng-minim ning sên be nimerikā pugê.

Gom-bi-bao-kāngā sên ya bāng-kāas sên be nimerikā tʉm pugê, buud gom-mitba, kiba-taasdb la kibay kitb sên ya mit-kāas sên wum taab tʉmd biisā tʉsem, yaa tōog n kʉmb n tigim gom-bi-tigs nins sên be nimerikā pugê ti b vōor wumb yɪ nana, ti yɪ yōod n naf neb nins sên nan sungd-b tʉmdā zāmsgo, ba ne sên zoe n mi-b tʉmdā sōama wā. A ka būmb sên ledg gom-biis nins sên da zoe n beē wā ye, ayo, yaa b gom-bi-taas sên tū sōama n ya vēenese, b sên yā ti ya gom-biis b sên sake, n na n deeg-b n tall-b n tʉmdē : gom-biisā vōor sên ya wa būmb sên but n teemdē wā yīng kitame, ti seb-kāngā tōe n wa paam remsg wakat fāa, ti gom-biisā vōor ket n togend ne sasa ning pugê b sên be wā.

M boonda kademsā tʉm-noyā, kibay kūun tʉm roto, zīisa fāa karen-dot la tʉmd-m-mengē dāmbā ti b gād tʉm-te-kāngā n paam n wum sên be a pugê wā vōore, n tōog n soog-a n dik-a n piuug t'a ta nebā fāa. Bɪ Gom-bi-bao-kāngā yɪ sebr sên na pēneg nimerikā ne nin-buiidā, n paas b tōog la b vum-n-taar pugê yel welsg pānga, sên na n tū ne sōses buud toay-toaya.

Waogdgo, yʉʉmd 2025, zī-likr kiuugu

Dogtɛɛr Aminata ZÉRBO/SABANE

Minisr sên get tʉm-noyā pʉsē kibay kūun tʉm-te-paal luglg yelle

Tuvsgo

Tēn-tōrā tuvum weems fāa pusē nimerikā bāng-minim sēn yāngd ne pāng n dabda yīng kitame, tu tuvmdā pugē gom-biis vēneg-n-wilgri, la b piuogr tuvmd yaa būmb sēn ya tīlae. Nimerikā wēengē gom-biis yē beeme, la wakat fāa b pa tolg n tigid-b zī-yēnga, b pa le wegsd-b n wilgd vēnega, ti rē maagd wumbā tvvlem, zāmsgā la kibayā taasg nin-buiidā ne kibayā kūun tuvum-noyā svka. Rē n so tu ministēer ning sēn get-a tuvum-noyā pusē kibay kūun tuvum-te-paal luglg yellā yam-yākrā yaa a sōng ti nin-buiidā paam nimerikā gom-bi-baoor sēn gvls ne buud goam a tāabo (fārende, moore, la zulle).

Seb-kāngā tulsmā meng yaa : n kit ti sōses buud toay-toay sēn maand ne buudā goam yi nana n kō kibay kusg sulā, n kell n tū be n yi tikr zīg sēn ya fass n kō kibay kitbā, la nin-buiidā wvsgo. Vēneg n yudā, yaa : n wilg nimerikā gom-bi nins sēn wae n beē n yudā; n wilg-b vōor faag-faaga ; n kō b gom-bi-taas sēn be moorē bi zullē ; n gvls gom-bi-bao wā la b maan-b n yiisi ; n modg n paam ISBN limore, sēn na tōog n koglg-ba.

Sebrā siglg tūuda nao-kēndr sēn pvi vūgs a naase :

1. gom-biisā sōdgre;
2. b vōor sēn ya vēneg la naana gvlsgo ;
3. b lebgr ne moor la zulle, ne mit-kāas yāagre ;
4. sebrā lebgr-n-karenga, a manes ti tū la a maan-n-yiisg zāngā.

Sebrā sēn talld n tvv to-to

Gom-biisā baoob sebrā pug tūuda gvls-biisā kāan-zv-tongrā. Gom-bil fāa ne fārend vōor wilga vēnega, vēnegrā poor ne farendā, d na n paama b taar ne moor la zulle. Sā n mik ti wumbā ka na n seke, tōe n kōo makr n vēneg n paase.

Tōnd pvvuda nebā la tuvum-noyā fāa sēn sōng tuvum-kāngā. D saagdame ti seb-kāngā na sōng kibay kitbā, pag la rap sēn ya kibay taasdba, karen-saam-dāmbā, ne tēng-n-biisā fāa, ti d tall nimerik gom-biis d buudā goamē, sēn na ytl n wvm-a neere, n tōe n kus-taab a zug n di a yōodo.

Pipi palle

Nimeriki

A

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
01	Accès à internet à très haut débit (ou THD)	Ĕntegnet pvgē kōom ne tvvlem	Tōog n kē Ĕntegnet pvgē ne tvvlem, sēn na yul n paam koeses la kibaya.
02	Accréditation	Tvvum-tōog kaset sebre	Tvvum-tōog kaset sebr sēn kō tvvum-noor tu laloe mi tiiri.
03	Adaptateur	Bōn-zut bi noy a yiib zems-n-taar soagdga	Tvvum-teed a yiib sēn pa kēed taab soagdga.
04	Administrateur réseau	Reezo kibinda	Ned sēn get reezo wā zīs zāab la b koglg yelle. A tvvumd pipi meng yaa a modg tu reezo wā yī sōama, n tall pānga, t'a paoong yī nana ne sēn tvvumd-b ne-a wā fāa.
05	Adresse électronique	Aders elektronik	Kibay toolg so-tūudga, la a taab zīiga. Makre : a sōngdame tu neb bi tvvum-noy tōe n toond taab koesese.
06	ADSL	Ĕntegnet ne telefond paoong wi-yeng zug bāng-minim	Bāng-minim sēn sōngd tu b tōe n tū telefond wiir bi fill n paam tōkr ne Ĕnternete. Makre : ne ADSL ned tōe n boondame la tvvumd ne Ĕntegnetā wakat-yeng kaabl-yengā zugu.
07	Agrément	Tvvum maaneg tōog kaset sebre	Kaset sebr goofneer sēn kō ned bi sulli, n wilg t'a tara tōog tu maan tvvumde.
08	Alphabétisation numérique	Nimerik zāmsgo	Kibay kūun tvvum te-paal tall-n-tvvdē zāmsgo (ordinateere, nugē bāng bi Ĕntegnet).
09	Analogique	Būmb maasem sēn dik ne kvvrā teedo, tu tūud a yasrā	Būmb maasem sā n dik t'a yaa analoziki, a sēn tūud a yasrā, kibayā pvgda taab tu būmb pa segd n yāk be ye.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
10	Android	Āndroyiidi	Tuum-gānegdi sēn be telefond-rāmbē, taablet-rāmbē, tele-rāmbē, moanta sēn tōk ēntegnet puse, ba ne mobill kēer meng puse. Yaa bāng-minim google sēn wa-ne, t'a ya sabab ti nugē bāense, taablet-rāmba, bi moantā tumd ne ēntegnete.
11	Antivirus	Viriis kokr gāongo	Tuum-gānegdg sēn zabd ne ēnformatikā viris-rāmba. Yuur sēn yi-a n yud viriis-rāmbā suk ya McAfee viris Scan.
12	Application	Aplikasēo	Ēnformatik tuum-vēneg tū-n-maaneg tuum-gānegdga. Ēnformatikā progaraam sēn tar n tumd ordinateerē, telefondē bi taabletē. Makre : Watzap (whatsApp), Zēndēer (Xender).
13	Archivage électronique	Elektronik pugē teed bīngri	Tuumā, tuum teed la nao-kēn sēn tūud n bānge, n tūusi, n tigim ball-balle, n bīng la b zā sēn be elektronikā pugē sōama sēn na yl ti b tall n tum-ne bi b paong yi nana wakat pugē.
14	Attaque informatique	Ēnformatik zāmbgo	Būmb maaneg ēntegnetā pugā, sēn na yl n zāmb ned tumd ti pa tū ne a soab raabo. Makre : Zāmb buud toay-toay sēn be (Spoofing Malwēer, Ransomwēer, Dedos...)
15	Audit de sécurité	Ēnformatik teed koglg vaees-zulunga	Vees n ges ēnformatik teed koglgā sēn taē, n bao n bāng pān-komslem sēn tōe n zīndi, la b kō sagls sēn na yl n tōog n kogl tumdā n paase.
16	Authentication	Men-vēneg-n-wilgri	Ned sēn tumd ne ēnformatikā teoog bao-n- bānge, la a sēn tōe n maan tumd ning te-kāngā zugu. Makre : mo de paasā sokre, nug-bi-vābgā/ kartapiisi

B

N ^o	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÓOR WILGRI
17	Backbone	Reezo wā sū-yāaga	Bakbon bi reezo wā zilgdā, yaa reezo wā wil-bedr menga. A kutdame ti kibayā kēnd tʉvll-tʉvll reezo-rāmbā toor-toor ne taab sukā. A yaa wa so-raoog kibayā yīnga. Backbone yaa reezo wā sū-yāaga. A maandame ti kibayā kēnd tʉvll-tʉvll zīis toay-toay ne taab sukā.
18	Bande passante	Kibay gīnd zeongo	Kibay gīnd sēn tōe n loog segōnd pugē waooglem. Segōnd pugē kibay gīnd sā n yaa bedr wusgo, konegsēo wā yaa tʉvlgā/ a yaa wa ko-sor yalem mamsga : a sā n yalem wusgo, a tōeeme ti kibayā loog tʉvll-tʉvll.
19	Base de données	Kibay baoore	Ziig b sēn bīngd kibaya, n maneg n sig-ba, sēn na yil ti b tall-b n tʉm yi nana.
20	Big data	Biig data	Kibay kʉvng bi kibay yagre. Kiba-kāens yalē yaa ti b yaa wusgo, n ya buud toor-toor la b tat tʉvll-tʉvll. Makre, Big Data wā wegsg tōe n sōngame ti b bāng nebā sēn tagsd politik wēngē, n pug n gūus bā-piuugdum sēn tōe n wa, ti ketē.
21	Bit par seconde (abréviations : bps, bit/s ou b/s)	Kibay gīnd magb bil-tikdga	Bit tōe n yu 0 bi 1. B gīnd-b-la bāmb b nii-nii, n boond ti ogte. Bit-rāmb a 8 sēn lagem taab lebga ogte a 1 ti d tōe n mams-a n gʉls ne gʉls-bila, sōd-bil bi bānde. Kiba-wīyā sēn be ordinateerā te-sigds svgs bit-rāmb sōor zeong tūuda b yalmā, ti b yilengā maand ne sōy nins sēn pugdā : 8,16,32 la 64.
22	Bitcoin	Bitkōende	Ĕnternet pug lagfo. Yāmb tōe n tall-a lame n ka tū bānk n tool ned ligdi. Yaa manesem sēn kogle, n ya tʉvlgā, n ka ka yʉvre. A yʉvrā pa loe ne ligd nins āndūni wā pugē goofneer dāmb buud toay-toayā sēn yāk yuy nins b ligd-dāmbā yīng ye. Bitkōe manesmā pa tar gūus-n-gesg zīig ye. A kēnda wa seb pʉur ordinateer-rāmb suk ne taaba, zī-kāngā ned kam fāa n sōngd siglgā t'a kēnda. Makre : <ul style="list-style-type: none"> • ne bānkā → d nee “<i>a Madi toola a Musa w 2 000</i>”.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÓOR WILGRI
			<ul style="list-style-type: none"> • ne Bitkõe → d nee “Adres igs toola Adres igerk 0.01 BTC”.
23	Blog	Ēntэгnetē kibay sebre	Ned bī sull sēn yiisd koes bī yel n ka viigd a meng sit wēeb pūgē, wa zvgnalle, tī nebā tōe n leok n kō b taogsgo.
24	Brouilleur	Koe-yirbg teogo	Teog sēn yāgemd nugē bāense, wifi, Zepeyes (GPS) bī radyo-rāmb koes kūun ne taab svka.
25	Bug	Ordinatēerā kug-lakdga	Ordinatēer zu-loeeg sēn kūt d t’a pa kēnd sōama tudgr sabab yīnga. Wakat ninga, a pagda progaraama bī a mii n kūt dē tī ordinatēerā ki n lebg n widgd a toore. Sēn na yl n maneg bī dems rē, Ordinatēerā yiisda lozisiyellā todeng-tī-zemsā yaoleem bāng-minim (miizazvvre).
26	Bureautique	Ordinatēerē seb gvlb tvvm-teedo	Būmb ning fāa seb-gvnd sēn tōe n maan ordinatēer zug tao-tao la nana. Seb-gvnd sēn tōe n tall tvvm-teed nins fāa n maan tvvm ordinatēer zugu.

C

N ^o	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
27	Câble blindé	Kaabl-zēndga	Wīr sēn kogl ne kut-wuvga. Kogl-kāng gidgda koe-pema (ōnd-dāmbā) sēn sāamd masīn-dāmbā kēna.
28	Carte graphique	Ordinatēerē naan-rēesda	Ordinatēerā wilga, t'a tuvmdā yaa a maneg naandā sēn tōe n tool masīn nen-wāmd zugu, videwoprojektēerē, tele zugu. Yē n naand la a tabend būmb ning fāa tōnd sēn ne nen-wamdē wā : gom-sigdi, foto-rāmba, videwo-rāmba bī reem.
29	Carte mémoire	Ēnformatik pu-tēer baooore	Bōn-kıdg b sēn tōe n fooge, b tar-a lame n bīngd foto-rāmba, videwo-rāmb la fisiye-rāmba. D wē n yat-a-la foto masīnē, telefond-dāmbē bī taablet-rāmbē. Nebā sēn tolg n mi a soab n yiidā yaa kagt SD , bī a buud a taab sēn ya bāoonego, wa Mini SD la Mikro SD .
30	Carte mère	Ordinatēer te-ma	Ordinatēer kagt sēn ya zu-raoog menga. Ordinatēerā te-mens wa prosesēerā, memoaar vuv (RAM) la teed a taab vigla a zugu. B le tōe n sog-a-la ne kagt-rāmb a taaba (wa kagt grafik bī kagt sō) ne sogdsā sōngre.
31	Carte réseau	Reezo-rāmb tōakdga	Ordinatēer wilg sēn sōngd tī b tōe n tōk-a ne reezo-rāmb a taaba (wa ēntegnet bī odinatēer-rāmb sull sēn be zī-yenga) n tool la b rees kibaya. Makre : <ul style="list-style-type: none"> • yaa kagt reezo yīng la ordinator tōkd ne wifi • kagt reezo sōngdame tī ordinatēer-rāmb tōkd ne taab tuvmd noor pvgē.
32	Certificat électronique	Elēgtronik bas-yard bānde	Bas-yard bānde, pān-soadbā sēn kōt kaset tī b mii a tiiri. Yaa bānd sēn be masīn pvgē, sēn kōt kaseto, tī sid yaa neda, sit wēeb bī sull meng ningā pān-soadbā sēn mi takī wā.

33	Chat	Ĕntegnetē sōasga	Ĕnternet būmb sēn sōngd tī neb bī sula tōe n tūnugd n gulsd taab koes wakat yeng pugē. A yaa Ĕntegnetē zugē sōasga.
34	Chiffrement	Kibay bulb bāng-minim	Yaa nao-kēndr bī rabaar b sēn tūud n solg bī lill kibar tī ned sēn ka segd n bāng pa tōe n wum a vōor ye. A tūmda ne sōd-biis gom-sigdim.
35	Clavier	Tōagdga	Tōgd-biis walga. A sōngda tōnd tī d tōe n tōg n kēes koese, n wilg tōnd sēn dat t'a maan būmb ningā.
36	Clé USB	Bīngdga	Tuum-te-bil b sēn tar n bīngd kibaya, n tōe n tall-a n tōk ordinateer bī masīn-dāmb a taaba (tele, raadyo-rāmba, Devede) sēn na yūl n tōog n dik fisiye-rāmb bī n yiis-b n kēng zīig a to. A bīngda kibayā n ka baood kuvrā, n le tolg n tvull la a ya kēgemde.
37	Cloud	Klaod Ka-zīig kibay tuum-minim- paalle	Tuum-minim sēn sōngd tī b tōe n tigs fisiye-rāmb bī aplikasēo-rāmb zem-bala, n bīng-b zīigē sēn ka tar zīig takī tī wēnd wa a bee zīig fāa, wa sawatā, la yaa Ĕntegnetā bal la tūnugda, n tum ne klaodā. Būmb sēn be klaodā pugē, a welga ne būmb sēn be ordinateer bī telefond pugē tek bala. Tuum-noy sēn we n maand dē yaa Dropbogs (Dropbox), SkyDrive la Google drive.
38	Code QR	Bul-n-solg naande	Elektronik naand sēn ya zem-taas yār-bila, t'a kōbgā wē n ya sablg la pēelga, n tar kiba-soondī, tī b sā n dat n wēgs-ba, bī b tall nugē bāng bī a karemdga, n tum-ne (wala sit wēebe, gom-sigdim bī nugē bāng limor tvull-tvull paongo).
39	Chat Bot	Sōsd-n-taar tuum-gānegdga	Ordinateer pugē tuum-gānegdg sēn tōe n tū n sōs ne neda. A wē n yaa gulsg bī noor yelsem. A tōe n leokame wall a soke, n sōng raadense, bī n le kō kibay tī ka tū ne ned sōngr ye. Makre : sit wēeb tuum zīig sēn leod sogsg Ĕntegnetē.

40	Commerce électronique ou commerce en ligne	Ĕntegnetē leebgo	Tuum-maandı bı bũmbı buud toay-toay koosem ne b raasem Ĕntegnetā zugu. B leb n boond-a lame ti Ĕntegnet zug leebgo.
41	Communications électroniques	Nimerikē koe-taasgo	Zĩnd hal yug n tool bı n deeg kibay ne nimerik teed sōngr wa Ĕntegnete, telefond bı raadyo. Makre : <ul style="list-style-type: none"> • n tool Imeel bı koæg ne watzape • n bool ne telefonde
42	Communication satellitaire	Yag-saasē koe-taasgo	Tōog n tool hal zĩ-zāorgē kibay wa koeese, naana, Ĕntegnete, ti ketē, ne yag-saasē koe-taasg teoog sōngre.
43	Commutateur réseau (en anglais switch),	Reezo soay yēgre	Masĩn sēn tōkd ordinateer-rāmb bı masĩn-dāmb ne taaba. Yaa sēn na yul ti b zĩnd reezo-yeng pugē, n tōog n pvi kibay faaseng-faasenga. A sōngdame n yōgend tōkrā la a taas koesā tao-tao. Makre : reezo soay yēgr tōkda tuum doogē ordinateer wvsg ne Ĕmpiriant sēn na yul n ti b tōog n pvi fisiye-rāmbā.
44	Confidentialité	Kibay solgre	Kibay rik n yadg ti b ka kō sor beoogre ; kibay solg ti pa piuugu. Bũmb sēn kōt neb nins sēn tar-b sor n tōe n paam kibayā bas-m-yam.
45	Configuration	Ordinateerē tuum siuglu	Ordinateer pugē na-kēn gānegr tuum-maandı. Makre : men-vēnegr kvlen-bil ningri, buud gomd gānegre, ordinateerā yalsg wakat yākre, ti ketē.
46	Connexion	Ĕntegnetē kōom	Nao-kēndr sēn sōngd ned t'a tōe n kē Ĕntegnet pugē.
47	Cookie	Ĕntegnet konegsēo pv-tē-bila	Kibayā gēesg wakato, Ĕntegnetā toonda yāmb tēegr fisiye-rāmb yāmb sēn pa kose. Fisiye bāmb paada Ĕntegnetā pv-tēer puga. A sōngda ned ning sēn gēesdā, t'a yānd bũmb ning a sēn minim n baoodē wā tao-tao. A sōngda ne Ĕntegnetā kēedbā gũusgu, la b bāng-n-welg ned fāa ne a yel-manesem sēn ya a soaba, la a ratem longoom.

48	Crypto- monnaie	Ĕntegnetē ligdi	Ligd sēn be Ĕntegnetē bala, a ka bānk bi goofneer n gūusd-a n getē ye. A sōngdame ti b tōe n yao taab ligd buud neb sēn zems taab n sake.
49	Cybersécurité	Ĕntegnetē men-koglgo	Tōod toay-toay sēn tar n kogend būmb nins sēn maand Ĕntegnetē wēngē : ordinateer-dāmba, telefond-rāmba, reezo-rāmb la kibaya, la b gidg solg-n-di-kibay tūma, viriis-rāmbā, ordinateer bi Ĕntegnet bæeb tūma.
50	Cybercriminalité	Ĕntegnetē beegre	Beegr sēn maand Ĕntegnet wēng pvgē, ne tūmd teogo, bi reezo ĩnformatik sōngre. Yaa tūm sēn ka tū sor maaneg Ĕntegnetē wā, wa solg-n-di-kibay kōnt-rāmb zutu, koes zuubu, viriis-rāmb yelgr bi belg-n-di, ti ketē.
51	Cyberespace	Ĕntegnet wēnga	Sibeerespaas yaa wēnga, ĩnternatā bi ordinateerā reezo-rāmb sēn sōngd ti b naan-a tagsg pvgē. A pvgē, tūm buud toay-toay maandame, wala leebgo, kibay kūuni, yō-noogre, yō-koglgo.

D

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
52	Débit	Kibay kēn tvvlem	Kēnd tvvlem ning kibayā sēn gōod ne ordinateer puga, bi reezo zugu. D bāng ti kēndā tvvlem sā n tar pāng wvsgo, ordinateerā bi reezō wā me kēnda sōama. D tōe n yeelame ti yaa kibayā sēn tūud n loogd segōn-yeng pvgē zeongo.
53	Datacenter	Ordinateer-bēd ro-kasenga	Roog pvg b sēn tigim odinateer-rāmb sēn tar pāens (ti boond ne fārend ti serveer) sēn bīngd kibayā, n band-ba la b toond-b tvvm-noy bi sit wēeb-rāmb ēntegnetā puga.
54	Décompresser	N yidgi	N pak fisiye-rāmb korg sēn wēooge, n yidg fisiye-rāmb sēn be a pvgē.
55	Dématérialisation	Nimerik togsend naanego	Bāng-minim sēn sōngd ti b tōe n dik būmb sēn be vēeneg n naan a togsend ne nimeriki. Makre : sebr faktvvre, rogem sebre, ti ketē.
56	Digitalisation	Tvvmnd nao-kēndr nimerik togsende	Tall nimerikā n tvvm sēn na yl n maneg tvvmā nao-kēna, tvvm biisi, la tvvmnd-n-taare.
57	Désinstallation	Vikri	N vik lozisiyell/aplikasēo ne a fisiye-rāmb ordinateerē bi telefondē zāng fass.
58	Disque dur	Ordinateerā zu-tvmdg bao-bila	Ordinateerā zu-tvmdg bīngr teogo. A sōngdame ti b bīng kibaya, ti ordinateerā tōe n tvvm ne-b tvvlg-tvvlga, n yud b sā n da bīng-b zīig a to. A tōe n bee ordinateerā pvgē, wall a be yung ti b tall-a n wa selle.
59	Donnée	Kibare	Kibar (yelle, taogsg bi noor) sēn guls ti ninsaal bi masīn tōe n wvm a vōore, n tall n tvvm bi n bīng a yamē.
60	Donnée à caractère personnel	Ned bāngr kibare	Kibar sēn sōngd ti b tōe n bāng ned ti sāmbug kaē ye. Yaa būmb ning sēn tōe n tik n bāng neda. Makre : <ul style="list-style-type: none"> • aderse, nugē bāng limore, nug-vābga

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
			<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="853 286 1276 320">• neng sebr bi paaspoor limore
61	Dossier	Fisiye korgo	Fisiye-rãmb sën naag taaba. A yaa nimerik koglgo, waoog bi korg sën sõngd ne fisiye-rãmb yõgeng la b bĩngr ordinatorẽ wã.

E

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	VÕOR WILGRI
62	Ecran	Nen-wamde	Ordinateerã, bi ãnformatik teed a taaba, teoogo, sãn sõngd ti b tõe n yã kibaya. Yaa ordinateer wilg sãn wilgd neb bi bõn-yood wẽnes/naana la kibaya, ti sãn tumd-a ne-a wã tõe n yã.
63	Émoticône	Pel-mamsg bãnde	Naand mamsga, b sãn dẽeg ne klaviye wã bãnã. B sãn wat n gulsd mesaaz sasa la tumd ne-a, sãn na yil wilg sũ-noogo, sũ-sãanga, sũ-puuri, pelen-yika, kuvsem...bi yam daabo.
64	Emoji	Pel-mamsg naande	Naand mamsga, b sãn dẽeg ne klaviye wã bãnã. B sãn wat n gulsd mesaaz sasa la tumd ne-a, sãn na yil n wilg sũ-noogo, sũ-sãanga, sũ-puuri, pelen-yika, kuvsem...bi yam daabo. Bũmb ning sãn welg-a ne emotikondã, yaa t'a tara kõbgo.
65	En ligne	Bãn-tõkre	Ordinateere/nugẽ bãng sãn tõk ne ãntegnet bi ne reezo n tõe n gome, n sõse, bi n kẽ ãntegnetẽ.
66	E-réputation	Ãntegnetẽ yv-widga	Neda, tum-noor bi tum-no-kaseng yv-manegr bi a yv-sãang ãntegnetẽ.
67	Expérience utilisateur (UX)	Nimerikẽ tum-n-yãre	Bũmb ning sãn noom neda, bi sãn sãamd a sũur wilgri, a sãn wat n tumd ne nimerik teoogo.
68	Exporter	N yis kibay n teem zĩiga	N kool kibayã ti zemse, n tõog n tall-b n tum lozisiyell a to pvga, masĩn a to zugu, bi n tũnug ned a to.

F

N ^o	TERMES	GOM-BI-TIGSI	VÕY WILGRI	B VÕOR WILGRI
69	FAI	Ɖfayi (FAI) Ɖntɛgnɛt tɔkr tɔvm-noore	Ziig ning sɛn tɔe n tũ n paam ɛntɛgnɛtɛ (Ɖntɛgnɛt kɔata). Tɔvm-no-sak sɛn sɔngd ne ɛntɛgnɛt paongo. A tɔkda ɛntɛgnɛt wakat la daar buud fãa, ti yãmb tɔe n tũ Modem sorã n paam n kɛ ɛntɛgnɛt pɔgɛ.	
70	Fenêtre	Peem-lɛɛga	Apilikasɛo la ɛntɛrfaas grafik-rãmbã pɔse, masĩnã nen-wamd ziig ning sɛn tɔe n tall sebr bi koe-gulsdem. Tɔvm-gãnegdi nins sɛn tɔm ne peem-leesã/fenetr-dãmbã, masĩnã nen-wamd tɔe n pɔu bãmb kateka, t'a yembr tar a sɛn tek ziiga, n tɔe n tar gulsem sɛn ya toore (bi gulsem neng a to sɛn be seb-yendã pɔgɛ).	
71	Feuille de calcul	Gɛɛl seb-vãoogo	Fisiye, (bi fisiye pɔgɛ teedo) b sɛn tall tableɛr (gɛɛl bãng-minim) n gulse. Gɛɛlã seb-vãad nong n tara kibay sɛn kɛed ne ligd-rãmb sigbu, b saagre, la kibay a taab sɛn gomd ligd yelle.	
72	Fibre optique	Reezo so-yaleng wĩiri/ Fubr optik	Wĩ-bãaneg sɛn yud zoobgo, sɛn tɔe n tall kibayã ne kɛn-tɔvlem sɛn ya kasenga, ɛntɛgnɛtã bi telefond wala televisɛo-rãmbã yĩnga.	
73	Fichier	Fisiye	Kibay ned sɛn tar masĩn n tɔmd ne sɛn tigsg zĩ-yend n bao yɔvɔr n kɔ, n dik n ning ordinateɛrã zu-tɔmdg bao-bil zugu. Bãng-minim wɛngɛ, fisiye tɔe n tara tɔvm-gãnegdg so-tũudga, a biisi, pa rɛ bi sɛn tar-a masĩnã n tɔm ne wã sɛn naan bũmb ninsi. La naoor yaka, gom-bi-kãngã yaa kibay ninsi (sɔayã, gom-biis bi naana) ned sɛn tar masĩn n tɔm ne sɛn naan n dik n bĩng masĩnã pɔgɛ n na n wa tall n foog n yĩs wala sebre, bi n na n wa tik n ges n tɔm tɔvmde.	
74	Filtrage	Yoosgo	Na-kɛndr sɛn gidgd kibay sɛn wɛnd b tɔe n sãama kibay-sɔame nins b sɛn dat tɔvmã wɛngɛ wã.	
75	Fintech	Elɛgtronikɛ ligd-lɛɛbdba	Tɔvm-noy bi bãng-paal buudã fãa sɛn tar bãng-minim ning sɛn manegd bi n tekd bũmb nins sɛn be ligdã tɔvm pɔgɛ n paasd tɔvmã sɔmblem (telefond-dãmb tũ n tool bi n deeg ligdi, kripto, ...).	

76	Follower	Pvg-n-geta	Ned sēn pvgd n get neda, bɪ tʊm-noor a to, kōnte, n dat n bāng bōn-paals nins a sēn yiisi.
77	Formation à distance	Zi-yug zāmsgo	Zi-yug zāmsg bɪ zī-yug kaorengo, (Eyade-EAD) yaa sēn zīnd zī-zārgē n paam zāmsgo, bɪ bāngr busgo. A yaa sor ned bɪ neb wʊsg sēn tōe n tū n paam zāmsgo. Zāms-kāensā, b tūuda kibay kūun tʊm te-paala, pa rē bɪ ēntəgnet tʊm-teed n maandē.
78	Formation hybride	Zāms-yubre	Zāms-kānga naagda zāmsg a yiib taaba, e-learnig, sēn ya zī-yug-zāmsgā, ne zīnd karen-doogē zāmsgā. Naor yaka, zāmsdā na n maanda zī-yug zāmsgā, ne Karen-doogē pvg zāmsg n tedemd taaba.
79	Fréquence	Maan-n-ylenga	Kibay soay sōor sēn tōe n taas n ylem segōnd-yeng bɪ nif kām̄sg pvgē.
80	Fusionner	N naage	Rɪk teed katek n lagem taab tɪ lebg būmb a yembre.

G

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
81	Génie informatique	Ĕnformatik bāng-minim	Ĕnformatik tʋm sigl la b sōmblem kaset kũuni. Yaa tũnug bāng-baoosg la bāng-minim nao-kēn sēn be, n tōog n kō neb bāngr sēn kēed ne kibay kũun tʋm te-paal wala reezo-rāmba, tʋm-gānegdɪ la yam-begem tʋm-sigdi nao-kēna.
82	Génie logiciel	Lozisiyelle bāng-minim	Yaa tʋm nins fāa sēn kēed ne ordinatēer tʋm pidsg no-gānegdse, sēn ya bāng-minim sēn sōngd ne lozisiyellā naaneg la a pʋg-n-gesg maan-n-zemsga. Tʋmd no-gānegdg pidsgdb naaneg bāng-minim yaa nao-kēna, tʋm-teed la manesem nins fāa sēn sōmbe, n tōe n tall n naan masīn bɪ ordinatēer tall-n-tʋm ne no-gānegds nins b sēn tōe n tall ne b rāmba, sēn sōmb la tōe n zā n zāagā, tɪ b tũ nebā raab la bāng-minim ning sēn be wā.
83	GIF	Naan-vuga	Naand sēn ya bilfu, tɪ f sā n ges-a, bɪ f mii a sēn dat n yēelg-a. B nong n yiisd-a-la yār-bil pʋga.
84	Giga octet	Zɪga ogte	Ĕnformatik kibay gīnd magb teoogo. A zɪslem bɪ a yalem yaa ogte-rāmb milyaare, bɪ mega-rāmb bāmb tʋsr la pisi la a naase (1024).
85	GPS (Global Positioning System)	Zī-wilgda	Tʋm-teoog sēn sōngd tɪ b bāng bũmb bɪ ned sēn be zīg ninga. A tũuda ne yag-saasē kiba-taasg pānga.

H

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÓOR WILGRI
86	Hacker	Pān-koms-baooda	<p>Ēnformatik bāng-mit sēn nong n saagd a taab tʉvma, sēn na tōog n bāng pān-komslem sēn be zīig ninga.</p> <p>Pān-koms-baood yaa ned sēn tūud ēnformatik soaya, tʉ wakat ning yaa ne yam-sōngo, sasa ninga, yaa ne yam-yooko. Haking (bʉ neb a taab ēnformatik teed zu-n-gesg) yaa kē ned a to ēnformatik tʉvm pʉgē tʉ sor pa kō, sēn na yʉl n paam n tek bũmb tʉvmdā pʉgē, n paam kibay sēn be pʉgē be n bānge, bʉ sēn na yʉl bal n pʉgd n get nedā tʉvmd daar fāa. Raab ning sēn be tʉvm-kāngā pʉgē tōeeme n pa sōmbe, n tōe me n yʉ bũmb sēn segde, bala, a paama noor ne bōn-kāng maanego.</p>
87	Hackathon	Yel-welgr wags-n-taare	<p>Tʉvm-sigindim sēn tar pānga, neb b sēn tigsʉ, tʉ b na n maana wags-n-taare, n wa ne bāng-minim-paala, sēn na welg yelle, wakat sēn paood pʉgē.</p>
88	HDMI	Asdeyemi soagdga	<p>Soagdʉ sēn naane, ne goam la sulunsugd tʉvm-minim sēn vigl nimerik pʉgē. A tōe n tall n tōka televizēo, ne videwo prozegtēere, sã n mikame tʉ teoog fāa tara sogb zīiga, tʉ goama bʉ sulunsugdã sēn na n yʉ be wã tall rasãnde.</p>
89	Homologation	Hakuk baobo	<p>Vaesg tʉvmde, sēn baasd ne kaset sebr kũuni, sēn wilgd tʉ teoogo, no-tũudr bʉ no-gānegdg zemsa ne a hakukã sēn ya a soaba. Yaa na-kēndr sēn na kut tʉ sēn dat-a teoog paam kaset sɪda, t'a sēn da bũmb ninga wã, zemsa ne a sēn da rat a soabã.</p>

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
90	Icône	Tuum-gānegdg naande	Tuum-gānegdg naand sēn be masīn nen-wamnd zugu. B tōe n yāk-a lame, n tōk-a t'a sung tuuma.
91	Identification	Men-vēnegre	Tuumd sēn sōngd ti b bāng sēn tumd-a ne masīna, n tōog n kō-a sore, sēn zems ne a sēn wilg a sēn ya a soaba.
92	Identifiant	Men-vēnegr bānde	Bānd sēn pa tekde, n tōe n tall n bāng ned bi būmb n welg ne a taaba.
93	Identité numérique	Nimerikē men-vēnegr wilgda	Nimerik sēn sōngd n wilg ned menga, sēn tūud ne bāng-paal tōkr bil sēn loet yē ne a togsende. Yaa yel katek la b tikd n paam n sigl-a : nedā menga, a sēn maan tuum-ninsi, kibay nins a sēn yiis weebā zugā, neb a taab sēn yiis kibay yē soab zugu, a sēn basd vūun ninsā.
94	Identifiant unique de la personne	Men-vēnegr limore	Limo-yeng taa sēn kō neda, sēn tōe n kit ti b bāng-a n welg ne neb a taabā ti sāmgb kae ye, ěnformatik tuum pugē, bi kademsā taore.
95	Importer	N tall n kēese	N kool zī-zēng kibay ti zemse, n tōog n kēes-ba, n tall-b n tum lozisiyell a to pugā, masīn a to zugu.
96	Imprimante	Seb-gvndi yiisda	Masīn sēn dīkd seb n yiisd gvlssem b zutu.
97	Inclusion numérique	Nimerikē kāag-yalengo	Tuum buuda fāa sēn maande, sēn na yl ti nebā, sēn yud fāa sēn pa n tōe n paam-b kibay kūun tuum tepaalā n sus ne nugā (sēn be-b tēn-kiremsē, neb yuum sēn waooge, ti ketē) tōog n di nimerikā tuum-maandi yōodo, la b paam tuum-tōod a pugē.
98	Incubateur	Yidgr vāka	Yaa tuum-noor sēn kibind tuum-yam-paalā rāmbā, sēn na yl ti b paam tōog n paam n yēege.
99	Infographie	Rēesg tuum-gānegdga	Ěnformatik tuum-gānegdg sēn tar tōogo, ne naana, la kōbg maneg ti zemse.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÓOR WILGRI
100	Informatique	Ĕnformatik	Kibay zāab bāng-baoosg sēn kēed ne masīn-damb sēn tumd b toor kibayā weengē.
101	Installation	Viglu	Lozisiyell/aplikasēo ne a fisiye-rāmb ordinateerē b telefondē viglu.
102	Intelligence artificielle (IA)	Ninsaal bāngr togsende	Bāng-minim buuda fāa sēn kītd ti masīn-dāmb tōe n tall tum-maandt sēn wēnd ninsaal manesem : n zāmse, n tagse, n bao n wum vōore, n duk sard n tum tumde. B tar-a-la weens buud toay-toay pusē wala laaft baob pugē, ligd-dāmb gilbu, la soay zut kēn pusē.
103	Interconnexion	Tōk-n-taare	Tum-gānegdt, reezo-rāmba, b teed sēn tōk taaba, sēn na yl ti b tōog n kēn ne taaba, b b tum ne taaba.
104	Internaute	Ĕntegnetē kēda	Ned buud fāa sēn kē ĕntegnetē.
105	Internet	Ĕntegnete	Reezo ĕnformatik rāmbā fāa sēn tōk taab n tar kibay kūun sar-gānegdg ning sēn ya toor-zallā, (wala Tesepe-iipe -TCP-IP) n tum ne wā, sēn na yl ti ordinateer-dāmbā, la masīn-dāmb a taabā tōog n tume, la b pu kibay ne taaba.
106	Internet des objets (IoT)	Teed ĕntegnete	Ĕntegnet yalg n taas ween-vuvugā pugē teed la a zīisi. Zamaan-paalg kibay paoong so-tūudg sēn yalg n kō teed yaa kibaya, būmb nins fāa sēn be dūni wā pugē sēn tōe n pu ne taaba (wala zī-yug gūusg tum-teedo, kamera-rāmba, āmpuls sēn tōk ne tēntegnete, ti ketē), la laaft koglg weengē

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
107	Intranet (réseau intranet, site intranet)	Tuum-noor reezo	Ĕnformatik reezo tuum-noor sĕn so ti be a pugĕ (Ānterpiriizi, lekoll bi kadenga) t'a tar-a n tum-ne, sĕn na yl ti kibayĀ taasgo, sebĀ rik n pui ne taaba, ti tuum-n-taar na zĀnd tvntvmbĀ ne taab svka, la a yi faag-faaga.
108	Ios	Iyoyese	Tuum-gĀnegdt sĕn be telefond-rĀmbĕ, tablet-rĀmb puse. Yaa bĀng-minim Apl (a Merk tĕng ĕnformatik tuum-noore), sĕn wa-ne, t'a ya sabab ti nugĕ bĀense, tablet-rĀmba, bi moantĀ tvmd ne ĕntĕnete.

J

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
109	JPG ou JPEG (Joint Photographic Experts Group)	Zipεg	Naand yasr kool-n-zemsga.

K

N°	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI

L

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
110	Licence	Teoog zāab kaset sebre	Teoog zāab kaset sebre, yaa sard sēn gānege, tūm-naanedba, ne neb a taab svka, n kōt bāmb dāmbā sore, ti b tōe n tall teoogā n tum ne.
111	Licence individuelle	Tūm-maaneg kaset sebre	Sor kūun sebr kadeng ning sēn tar-a tūm-tōog rē weengē sēn kō tūm-noore. A kitdame ti yi tilae ne tūm-noorā, t'a paam sor kūun ne gūusg pān-soadbā, n yaoog n maan tūmdā. A tog n taasa gūusg pān-soadbā kibay nins fāa sēn kēed ne reezo la tūm ninsa fāa a sēn maandā, sēn na yul n wilg vēeneg t'a tūuda yel-segdi nins sēn loe ne kaset sebrā a sēn da paamā.
112	Lien	Tōkr bila	<p>Gom-sigdim, naande, bi butō sēn sōngde, ti b tōe n yi gvlsig zīgē n kēng zīg a to, bi raar ning n yi ēnformatik seb-vāoog zugu, n kēng seb-vā-neng a to zugu, wall zīg sēn yaē toor-zallē. Liyē bi ipēerliyē yaa ēntegnet tōkr bil sēn sūgund gvlssem zīs a yiib ne taaba. Sēn tar-a n tumdē wā sā n tōk a zugu, a talld-a lame n kēng seb-vā-neng a to zīgē, sebre, videwo, bi sebrā zī-kāng zīg sēn yaē takı.</p> <p>B tara gom-bi-kāngā, "link" me n tum-ne, a yaa html sebr pugē bil sēn dikd n tees sebr a to, aders a to sēn be sebr a to pugē, bi sebrā sēb-vā-neng sēn yaē toor-zall zīgē.</p>
113	Logiciel	Lozisiyelle	Tūm pidsg gānegd a ye bi bāmb kateka, n paas seb nins sēn na sōng ti b tōog n tall-b n tum ne wā sēn naag taaba. Lozisiyell maaname, n na n sōng ti masīn buuda fāa (makre, ordinateer) tōog n maan tūm kēere.
114	Logiciel libre	Lozisiyell-weere	Lozisiyell-weer yaa lozisiyell sēn be, t'a zā-n-tum-ne, a vaees-n-bāngre, a maan-n-yilenga, la a yiisg yaa būmb sēn pa gidge. A tōe n paama zaalem, wall tū ne raabo. Makre, lubr Ofiis yaa maan-m-yam tūm-gānegdg pidsda.
115	Login/Logon	Nao-kēedga	Masīn pugē kōom naoore, sēn sōngd ti b bāng ned ning sēn tar-a teoogā n tum ne wā, n tōog n dik tōod nins sēn ya a rēndā n kō-a.

M

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
116	Machine learning (apprentissage automatique)	Zāmsd-m-toor masīni	Masīn toor zāmsg manesem yaa ninsaal bāngr togsend ween-tik bi a willi, sēn sōngd ti masīn-dāmb tōe n tū n maneg b tōogā n paas b pānga, ti nao-kēn pa reng n gāneg n kō-b ti b tū ye. Makre : n bāng nen-wama, bi reng n beool n wilg sēn wate.
117	Machine virtuelle	Ordinateer togsende	Ordinateer pān-tōog togsend sēn be a meng pugē.
118	Maintenance	Zāabo	Manesem buud fāa b sēn tūudi, n beogdē, bi n manegd tūm-teoogo, sēn na yulga, t'a kell n tall a tūmdā pān-tōogo.
119	Mise à jour	Todengo	Manesem sēn zems ne yaolem bāng-minim. Nong n yaa lozisiyell sēn zoe n beē maan t'a paas tūmdā pāng la a rems sēn da pa zemse, tūm-gānegdg pipi yiisg poore.
120	Mise à niveau	Toden-busga	Manesem sēn zems ne yaolem bāng-minim sēn na n paam bus lozisiyell t'a lebg sōmb bi paale. Nong n yaa lozisiyell-paalle, bi a pugdg sēn maneg n paas ti b tōe n da, a tūntūmdī pāng paasg pugē.
121	Modem	Kibay lebgda	Tūm-teoog sēn sōngd ti ordinateer tōe n tūnug telefond wī-zaalle, n taas kibaya. Sēn mik ti ordinateerā tūmda ne nimerikā, ordinateer-dāmb a yiib sā n dat n tūnug ne telefond wī-zaallā n pū kibay ne taaba, yaa tūlae ne a yembr fāa, t'a tall kibay lebgda. Ordinateer ning sēn toonda kibayā kibay lebgda tūm yaa ti, lebg kibayā sēn ya nimerikā, ti b lebg analoziki, n tōog n tū telefondā wīirā n n ta b sēn dabdē wā. Ordinateer ning sēn deegd-a kibayā kibay lebgda tūm yaa ti lebg kibayā sēn ya analozikā ti lebg nimeriki, n tōog n kēes a pugē.
122	Montre connectée	Montr sēn tōk ne ēntegnete	Montr sēn tōe n duk n tōk ne zamaan-paalg kibay tūm-teedo, n tōog n paam kibay a taaba, wakatsā wilgr tūmd sēn yāk a toogo.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
123	Mot de passe	Men-vēnegr kolen-bila	Gvls-biis bɪ geel-biis sēn gēdem taaba, tɪ ned tar n pakd ordinateer bɪ bumb a to. A sōngdame, tɪ ned kō kaset vēenega, t'a ya ned ninga sēn yet t'a yaa saobā.
124	Moteur de recherche	Gēesg sōngda	Tuum-teoog sēn tikd gom-bi-tigs n yiis kibay ēntegnet zugu. Makre: Gugel (Google), Bīng (Bing).
125	MMS	Mesaas-taoko	Tuumd sēn tūud n toondē la reegd kibay wvgdt tuum biisi (naana, videwo-rāmba, rāama, gom-sigdi sēn tar pānga), sēn ya toor ne messas sēn taasd gom-sigdim balā. Mesaas-taok yaa mesaas sēn tek n lebgtuum-sōng n yuda. Mesaas sēn ya gom-sigdim bal la a tōe n taasā (sēn pa yugd gvls-biis ne geel-biis sēn naag taab 160), mesaas-taok tōe n tūnuga telefond sēn tōe n zā ne nugu, n tool naana, videwo-rāmba, rāama, bɪ seb-tōyā.
126	Multimédia	Kibay wvgdt	Ēternet pān-tōog sēn tikd goam wvgb buud toay-toay sēn be wala gom-sigdim, naande, rāamde, videwo la sōasga, n leo taaba, sēn na yul n taas kibaya.

N

N°		GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
127	Numérisation	Nimerik todengo	Na-kēndr sēn dīkd būmb sēn be vēnega (makre : sebr sēn gv̄lse, foto, rāamd bī videwo) maasem ne kv̄rā teedo, n lebg t'a sakd tv̄m ne kibay k̄un tv̄m-te-paalsā. A kōta lohorem tī b tōe n bīng-a masīn pv̄gē, n maneg-a tī zemse, n pv̄i-a tī kēng zī-taase, pa rē bī n tōog n kogl-a.

O

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
12 8	Off Line	Bän-bakre	Tšumd maaneg ne ordinatšer wakat ninga fãa a sën pa tar tōkr ne reezo ye.
12 9	Onduleur	Kšvrã te-gūnugda	Masīn sën kogend teog buud fãa sën sogd ne kšvrã wã reezo. A sōngd n lebgda kšvrã wã n tōog n bīng-a bateri pŭgē n leb n yiis-a be n lebg ti wēneg a sën da ya a soaba. A kitdame ti kšvrã wã belem tōe n wogel n gāng kšvrã wã kupg wakate.
13 0	Opérateur de Téléphonie	Telefond reezo tšum-noore	Tšum-noor sën kōt neba fãa telefond reezo. A sën kōt-b būmb nins kēer la woto : bāng wēbo, mesaas bi koes toolgo, ēntegnet bi tele.
13 1	Ordinateur	Ordinatšere	Masīn sën tōe n deeg kibay n bīngi, n manes-b la a yiis-b n wilgi.
13 2	OTP (One-Time Password)	Pak-vugr kŭlen-bila	Kibar sën kō ti b tall n tum vugri, la wakat-košeg sën gāneg pŭgē bala, sën na yul n kogl men-vēnegr kaseto, wall sard rikre.
13 3	OTT signifie (Over-The-Top)	Reezo wēlba	Nao-kēndr sën tūud ne ēntegnet n taasd kibaya, ti pa yi tŭlae ti b viglg reezo-rāmb teedo wala kaable, sateliti, bi telekom reezo-rāmba. Reezo wēlb tūuda ēntegnet n yiisd videwo-rāmbã, yula, ti telefond reezo tšum-noyã pa tar tōog n tōe gūus b sën yiisdã ye.

P

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
134	Page Web	Gãmb-nenga	Ziig sën be ãntegnetë, ti b tõe n tûnug gãesg sõngdbã n paam-a.
135	PDF (Portable Document Format)	Pedeyefe	Fisiye buud sën tõe n tall n gãneg gûlsem n yiisi, t'a pugë biisã tekr yaa toogo.
136	Périphérique	Ordinatëer wil-sogdga	Tuum-teeog sën be kãeng n tãkd ne ordinatëerã, ti b tõe n tall n kãese, n yiis bi n bîng kibaya. Makre : seb-gvndi yiisda, bîngdga.
137	Pirate	Ënformatik wagdre	Ned b sën boond ti « pirat » ãnformatiki, yaa ned sën soosd n kã ned a to ordinatëer bi reezo pugë. Un « pirate » informatique est une personne qui tente de prendre le contrôle de votre ordinateur par effraction.
138	Plateforme	Ënformatik samande	Nimerik tuum pugë, palatforem yaa neb wusg bãn-tãkr zîga (wala sit wëeb, apilikasëo bi lozisiyelle), ti neb bi tum-noy katëgs yekd taaba, n sõsd bi b tumd ne taaba.
139	Port USB	Yiyesbe no-këedga	Noor sën be odinatëer poorë bi a lvgre ti b ningd yiyesbe kulen-bila.
140	Portabilité des numéros de téléphone	Telefond limo-yeng soogre	Tõog pãn-soaadbã sën gãnegde, ti ned tõe n teem telefond reezo tuum-noor a to, t'a pa tek limor ye.

141	Protocole HTTPS	Sōs-kogendem	Na-kēndr ordinateer-rāmbā sēn tūud n sōsd ne taab ēntegnetā zug ti sōs-kāng tar koglgo.
142	Processeur	Ordinateer sūuri	Tuumd teoog sēn be ordinateer tuum-tōog taoore, n pids noyā ti tuum-gānegdi wā kēnda. A mamsg yaa wala mobil sū-yāaga.
143	Pylône	Bān-daoogo	Reezo kut te-yagends sēn lugi, sēn tar n teed kibay kūun bi kuvrā āntend-dāmba.

Q

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI

R

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
144	Raccourci	So-koεεga	Masīn nen-wamd naand bī tūumd tōkr-bila sēn sōngd tī b tōe n pak fisiye, dosiye bī porgraam tao-tao tī b pa lebg n kēng a yēgrē wā ye.
145	Radiodiffusion	Raadyo wāgb koe-pema	Pān-tōog ning sēn talld kibay n saagdē tī nin-buiidā tōe n tū tele bī raadyo n kēlg-ba.
146	RAM (Random Access Memory)	Pv-tē-vuga	Pv-tēer sēn kītd tī masīnā sūur paamd tūll-tūll kibay nins a sēn segd n duk n tūm ordinateerā pugē. Sēn n na yl tī ordinateerā tōog n tūm wala sēn segde, a segd n talla pv-tē-vuga. Pv-tē-vugā yalem bee ne masīnā sēn segd n tūm tūum ninga. Tūumd sēn ta seb-vāad 50 sēn tar bōn-naans rata pv-tē-vug yalem sēn waoog n yud tūum a taab bōn-naands sēn pa waooge.
147	Rayonnement	Koe-pem pān-vuga	Pān-tōog sēn taasd koe-pema. Wakat ninga, a tūnugda āntend-dāmb bī kuvrā wā teedo.
148	Réalité virtuelle	Tags-naandem	Bāng-minim sēn kēesd ninsaal zīg ning nimerik pugē, sēn ya tagsg pugē naanego, t'a sīd sāmd t'a bee be. Gesg pugē, a wilgda zāmaan-zēng wall būmb sēn be tī ned tōe n maan būmb toor-toor a pugē, tī ya wala nedā meng bee be.
149	Réinitialiser	N lebg n sunge	N duk masīn n lebs-a a sungrē.
150	Répertoire	Korgo	Fisiye-rāmb sēn naag taaba. A yaa nimerik koglg bī korg sēn sōngd ne fisiye-rāmb yōgeng la b bīngr masīn-dāmbē.
151	Requête	Kosgo	Tall gom-biis sēn ya vēenese, n kēng kibay baoorē n tī kos t'a welg kibay nins y sēn datā n kō-yā.
152	RESINA	REZINA	Rezina yaa Burkīna goofneerā ēnformatik reezo.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
153	Réseau informatique	Ēnformatik reezo	Ordinateer-dāmb la masīn-dāmb sēn tōk ne taab n yīisd kibaya, fisiye-rāmba, la teed a taab n pūt ne taaba.
154	Réseau local	Zag-yəng reezo	Ordinateer-dāmb la masīn-dāmb sēn be zag-yəng pʉgē, n tōk ne taab n yīisd kibaya, fisiye-rāmba, la teed a taab n pūt ne taaba.
155	Réseau mobile	Reezo-kēndga	Būmb nins fāa sēn sōngd ti nugē bāens tōkd taaba, sēn tūnugd ānten-dāmb ne koe-pem pān-vugā pānga.
156	Réseau sans fil (réseau local sans fil)	Reezo-wilinga	Masīn-dāmb sēn tōk taaba reezo pʉgē, bī sēn kēed ēntegnetā pʉgē ti ka tū ne wīir tōkr ye.
157	Réseaux sociaux	Zāma wɛɛnga sōsg	Nimerik tʉm pʉgē, yaa neb wʉsg bān-tōkr zīiga (wala feebuki, watzap bī tiktok), ti neb bī tʉm-noy katəgs yekd taaba, n sōsd bī b tʉmd ne taaba.
158	Résolution d'image	Naand sōmblem magbo	Sōmblem la a rasānd zeong magbo. Yaa naandā pʉgē tēgs ti b boond ti pigsell-dāmbā n yaa a magb teogo
159	Restaurer	N lebs ysrē	N dik masīn bī fisiye n wa ne a pīnd ysrē bī a yalē.
160	Robot	Nin-lɛdga	Robo yaa masīn b sēn naan t'a tōe n led ninsaal bī būmb a to zīigē n tʉm sēn mag n gānege.
161	Robotique	Nin-lɛdg baosem	Bāng-minim la baosem buudā fāa, b sēn tar n maan nin-lɛdgse, n gānegd b tʉm-manesem, la b tar-b n tʉmdē.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
162	Routeur	Reezo bandga	so- Bũmb sãn be reezo-rãmb ne taab tõkr svka, t'a tũmd yaa a bal n tes kibar fãa a taasg sore.

S

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
163	Sauvegarde	Togsend bīngri	Tuumd sēn sōngd tī b tōe n dīk fisiye wakat-yeng togsend n tī bīng zīig a to.
164	Scanneur (numériseur, numériseur à balayage)	Sulunsug-yōgda	Masīn sēn sōngd tī b maan nimerik todengo (gom-sigdim, foto-rāmb bī naana, maasem rik ne kuvrā teedo, n lebg tī b sak tuum ne kibay kūun tuum-te-paalsā).
165	Sécurité informatique	Ēnformatik koglgo	No-gānegds sēn kēed ne bāng-minim, tuumā yōgneg la nebā yel-manesem sēn na yīl n koglg kibayā la rezoo-rāmbā ne mesmeoogo, solg-n-kēebo, la kibayā zuub bī masīn sāanga.
166	Serveur	Kibay puuta	Masīn bī tuum-gānegdg sēn maand tuum n kōtē. Makre : masīn sēn sōngd ned t'a tōk paasweed wall a gūls bī n tool Imeele. A tuumdame n ka rīkdē, n kōt kibay welgr kosg buud fāa leokr zīig pugē. Yaa tuum-no-kasemse, āntrepiiriz-rāmbā n tuumd ne-a.
167	Service en ligne	Bān-tōkr tuumde	Tuumd sēn tōe n tūnug ne ēntegnetā tī pa yī tīle tī b viglg lozisiyell masīnā bī ordinateerā zug ye.
168	Signature électronique	Elektronik nug-tikri	Elektronik nug-tikr yaa nimerik nao-kēndr sēn tūud n tik nug nimerik sebr zug t'a tar koglg la a zems tōogā sēn gānege. A tuumdā yaa tī pids sebr zug nug-tik sēn maand a soabā : sard rīkre, bī men-vēnegr kaset wilgri.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
169	Site Web	Gāmb-wænga	Ēntegnet wæng zī-tik sēn tōe n wilgi, n puḥ bi n koos tūm biis la tūm-maandem sēn tōe n paam wakat fāa ne tūm teog ning fāa sēn tar bān-tōkre.
170	Smartphone	Telefond-yēesenga	Nugē bāng (telefond) sēn tar tūm-minim-kāsengā sēn sōngd ti b tūmd ne tūm-gānegdi buud wuogo : sebr kaorengo, ēntegnet tōkre, n deem reem buudu, ti ketē.
171	SMS	Mesaase	Guls-koæga (gom-biis sōor sēn pa yōsg 160) fo sēn gulsd nugē bāng pugē n tool ned a to me sēn tar nugē bānga.
172	Souris	Pī-yuusda	Ordinateer tūm-teog sēn tōk ne-a, ti b gāt ne nug n tūmd a zugu. A yiisda pīim sēn yuusd ordinateerā nen-laag zugu. A tūmdā yaa pake, tūus fisiye-rāmb bi tūm-gānegdi bi n yērs naana sēn be ordinateerā nen-laag zugu.
173	Souveraineté numérique	Nimerik soog-m-menga	Sull tōog n gūus a nimerik tūm-gānegdi, a tūm zīis la a bāng-minim n da rik a teegr fāa n ning tēn-zēng rāmb zug ye.
174	SPAM	Koe-yirsi	Mesaas-rāmb ned sēn ka rata, ti b yaool n wat ēntenetā kibayā reesg koglg (boatmeel) puga. B tōe n ninga espam-dāmb yoaagdga, t'a yēes-ba wall a bal n lebs kēnga.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
175	Start-up	Tuum-no-sungdga	Tuum-no-sungdg sën tar bång-minim sën nan wa ne tuumd maaneg yam-paala, n kéesd a tuumã yidgr pugë.
176	Stockage	Bĩngri	Nao-kēndr ning sën tõe n tũ, n bång n bĩng kibay bõn-bĩngds pusë.
177	Streaming	Lolem-n-gesga	videwo gesgo bi reem kelgre ĕntegnetã zugu. Gesgã ne kelgrã sã n sa, bũmb pa paad ordinateerã zug ye.
178	Système d'informations	Kibay yõneg tõogo	Tõod sën yõgne, (neba, teedo, lozisiyell-dãmba, kibay la nao-kēna) n tõe n tall n tigim, n bĩngi, n zã n yiis kibay tuum-noor pugë, sën na yl n teel tuumdã, la a sõng ti rik noor wa sën segde.
179	Système d'exploitation (OS)	Tuum-gãnegdg yēgre	Tuum ning sën ya yēgre, n kũd ti ordinateer, telefond bi tablet tõog n pids a tuumã buud toay-toaya.
180	Système d'adressage par nom de domaines	Weems bao-n-bãngr tõogo	Kibay baoore, ne kiba-puur masĩni yõgeneg sën tar tõogo, ti tøk gãmb r weeng bi ĕntegnet-dãmb weems yuya, ne nimerik so-tũudsi ordinateer-dãmbã sën tum-ne. Yam-kãng sõngda ĕntegnetã kēedbã, ti b tall yuy sën ya nana, n guls aders-rãmba, la b põs Portokoll IP bi-togendmã.

T

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
181	Tablette	Taablete	Ënformatik te-zāadg nen-laag sēn tōe n tēgs ne nug-bil bī n tall guls-moog n tume, t'a yalem yud telefond-yēesenga. A tara tōog tī pids no-gānegdī buud toay-toaya, wala mesaaz kaorengo, ēntēgnet pvgē kōom bī reem maanego, tī ketē.
182	Tableur	Gēel yār-tilgda	Lozisiyell sēn sōngd n naane, n yōgem la bal kibaya, n tilg gēel yārse. Yārg fāa tara ruls la foaala, sēn yekd taab n kōt roto, tī b pvsē wā tōe n guls geel-biisi, gom-sigdim, la gēel no-gānegdse. A tara yōod ne geela, moend saagre, la tvvm-saagdī zāabo, tī ketē.
183	Tactile	Taktille	Nen-laag sēn tōe n bāng la leok nug-bil bī guls-moog tēgsogo, wa taablet-rāmbā sēn kēn to-to wā bala.
184	Tag	Taage	Gom-bila, bī gom-biis sēn wae n tar ēntēgnetē, n bilgd videwo, gom-sigdim, bī naana.
185	Technologie	Bāng-minim	Bāngre, tvvm-teedo, nao-kēn la tvvm-minim, dūnī rāmb sēn tar n yidg b zu-loeese.
186	Technologies émergentes	Bāng-minim-zēkdga	Bāng-minim sēn nan pukd n yidgdē, n tar tōog tī tekd nebā vum, b tvvm nao-kēna, bī b ne taab kibay kūuni.
187	Téléchargement	Togsend fōogre	Yāk fisiye togsend ēntēgnetē, n kēes ordinateer bī telefond pvgē, n tūnug ne modem bī reezo.
188	Télécommunications	Kibay sundg-n-taasgo	Kibay taasg rabay sēn tōe n tū ne gom-sigdim, naana, la rāamā buud toay-toay ne wīy wall koe-pema, ne bāng-minim sēn tvvm ne kuvrā teedo.
189	Téléconférence	Yug sōsd-n-taare	Tigsg sēn maand tī neb nins sēn gomd ne taabā be zī-yuga. Tigsgā siginda ne kibay kūun tvvm te-paala.
190	Télémaintenance	Yug zāabo	Zīnd yug n tūnug reezo-rāmb wa ēntēgnet bī telefonde, n zā masīn-dāmba.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
191	Téléphonie IP	Telefoni IPe	Telefond bāng wēeb nao-kēndre, t'a pvgē koegā lebg nimeriki, ti b toond wa kibayā, ne IP wā no-gānegdse. A sabab kitame, ti yug bāens wēebā ligd lebg lom-lome.
192	Téléphone mobile	Nugē bānga	Telefond sēn zāad ne nugu, n tara n boondē, n toond mesaaz-rāmb bi n tōe n kē ēntegnetē, reezo-kēndgā sabab yīnga.
193	TIC (Technologies de l'Information et de la Communication)	Kibay kūun tvvm teed bāng-minim	Tvvm-teed la tvvm-maandi sēn sōngd ne nimerikā kibay zāabo, b bīngri, b pvubo, la b yiis-n-piugri.
194	Touches	Tēg-biisi	Masīni, ordinateer bi telefond zugu biisi, sēn sōngd ti b tōe n yiis ned limor n boaal-a, n tōe n tū n paam tvvm-gānegds a taaba, n guls mesaaz-rāmb, n boog bi n paas masinā koega, pa rē bi n pag-a, wall n kiis-a.
195	Trafic	Kibay magbo zeong	Kibay toolg bi b reegr zeongo, reezoē wā wakat-yeng pvgē. Sā n a ya bān-tōkr wēeng zugu, a magda neb sōor sēn paam tōkr ne sit wēebā wakat-yeng pvgē.
196	Transformation digitale	Nimerikā todengo	Nao-kēndr sull sēn dūke, n tar nimerik bāng-minim n kēesd-a tvvm pvgē, sēn na yul n paas a pānga, a leokr tvvlem, la a yam-paal baoobo. A tūda ne miniungu, laog zāab la yōgneg tekre, ti pa yi ne te-tvmdsā bal ye.
198	Tutoriel	Zāms-m-toor sōngda	Zāmsg sōngr teoogo, sēn wae n ya gom-sigdim, videwo bi lozisiyelle, sēn wilgd ball-balle, tvvm-welgdg bi tvvmd teoog sēn talld n tvvm ne to-to.
199	Tweet	Tvute	Mesaaz koeg sēn moond reezo sosiyo wā zug sēn da boond ti tvutēere, n lebg Igsi, t'a bānd yaa : X.

U

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
200	Unité centrale	Sigb tuko	Ordinateerã sigb tug-kãsenga, sên deegd a sigbã biis buud fãa, sên zovg nen-laagã, tẽgsã la pĩ-yuusdã.
201	URL (Uniform Resource Locator)	Ĕntenet bõn-bĩngds sore	Aders-vēenega, sên tũud n ti paam ĕntegnetã pugẽ bõn-bĩngdga.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
202	Veille technologique	Bāng-minim gūus-n-gesga	Gūus n ges tuum-te-paalā yiibu, yam-paal baoob tuum-noor pūgē. A tūda ne gūusgu, kibay baoobo, la b puubo, sēn sōngd tī b paam kibaya, n deng n beoole, ne tekr sēn wate, baoosgo, yidgri, nao-kēn bī yam-paal baoob pūgē.
203	Version	Todeng yv-putga	Lozisiyell bī gom-sigdim sēn be zīg ning a naaneg wakato, la a todem-ti-zemsg bāng-paalā yaoleem yasrā pūgē. Todeng yv-putg fāa zemsda ne todengā pall a yembre, tī yaa pān-komsem remsgo, bī a tōd paasgo.
204	Vidéoproj ecteur	Sulunsug-tursda	Tvūmd teog sēn tursd gūsem la sulunsugd n wilgd-b walga, bī lalg zugu.
205	Virtualisation	Tagsgē naanego	Bāng-minim sēn sōngde, tī naan tagsg pūgē weens sēn bak ne taaba, n kut tī aplikasō-rāmb yagr tōe n tvūmd masīn-yeng zugu.
206	Virus	Mesmeoogo	Tvūm-gānedg sēn naan ne silem-wēnga, sēn na tōog n sām ordinatēerā bī reezo tvūma. Mesmeed buudu : Sevall de turwa, Rukit, tī ketē.
207	VPN (Virtual Private Network)	Reezo-lilgu	Manesem sēn sōngd tī b tuk sor sēn welg toore, la a tar koglgo, neb fāa reezo pūgē, wa ēntēgnetā, n tall n tōk reezo-rāmb bī masīn-dāmb a yiib ne taaba.
208	Vulnérabilité ou faille	Pān-komsem	Komslem buud fāa teog sēn tōe n talle, tī tōe n yī sabab tī b tū rē n sām-a.

W

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
209	Webmaster	Gãmb-ween-kibinda	Ned ning sën get-a gãmb-weeng tuum gilli, a naanego, la a zãabo, la a kibay yiisgu.
210	Webcam	Ordinatæer sulunsug-yõgda	Teoog sën we n be ordinateer pugë, bi sën tõk ne bõngdg n tõogd n dik bõn-naandse, foto la sulunsugd zïig pugë.
211	Wifi (Wireless Fidelity)	Wiifi	Koes kũun bãng-minim sën pa naag wĩiri, sën sõngd tu telefond-yëesense, ordinateer bi tele-rãmb paam tõkr ne ãntegnet bi reezo ãnformatiki.
212	Wi-Fi – Zone	Wiifi zũiga	Zïig ning fo sën tõe n paam wiifi tõkre. A yaa zũig sën be, tu neb tõe n mok ãntegnet wiifi maasem yĩnga.
213	WWW (World Wide Web)	Gãmbre	Gãmb-weens sën tõk taab ãndũni wã fãa pugë, t'a yaa wa sul-gãmb-bedre, tu b tõe n tũ ãntegnet n paam-ba.

Z

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÕOR WILGRI
214	Zapper	Lolengo	Gãmb-weense, tele zĩis teong bi b loleng ne tvvlem.
215	Zone blanche	Reezo zĩ-peelle	Ziig ning sãn ka tar reezo.

PALL A YIIB-N-SOABA

Lapost tsumde

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÓOR WILGRI
216	Activités postales	Lapost tvmtvmdu	Tvum-maandem fãa lapostã sãn maand n kõt a raadense, la tvum buud toay-toay fãa a sãn tvmde.
217	Autorité de régulation	Tvum koglg pãn-soaala	Zamaan-paal kibay kũun tvum-noyã buud toor-toor sãn be Burkĩna Faso wã tvumã gãusg pãn-soaala.
218	Boîte postale	Seb-reegr tvko	Lapost koglg sãn luwaas ned t'a tar n deegd a seb-toaandi.
219	Boîte aux lettres	Seb-toolg tvko	Lapost koglg sãn luglg kademsẽ, lapost tvum-noy zĩisẽ, bĩ soay noy ti nin-buiidã tõe n wa sagd b seb-toondi.
220	Smart BP	Nimerik seb-reegr tvko	Nimerik koglg sãn be nugẽ bãngẽ bĩ ordinateerẽ ti lapost wĩgdg ti bũmb n lvi a pvgẽ.
221	Bureau de poste	Lapost tvum-no-saka	Tvum-noore, sãn get lapost seb la a toaal buud toay-toaya, la tvum a taab yelle.
222	Colis postal	Lapost tool-duka	Toolg tvum lapost sãn maande, sãn kẽed ne seba, wall te-koosdu zĩslem sãn zẽk bilfu.
223	Courrier express	Seb-yãgdem	Seb-toondg sãn kẽnd tvulle, wal a taasgã raar yaa bũmb sãn yãk n gãnege.
224	Distribution postale	Lapost tool-taasgo	Nao-kẽndr lapostã sãn tũud n taasd nebã b teedo.
225	Envoi de correspondance	Kibay seb-toondi	Koes sãn guls bũmb zugu, sãn segd n tũ toolg nao-kẽndre, n ti kĩs aders ning sãn guls bõn-toandgã zugu.
226	Envoi postal	Lapost toolle	Tooll buud fãa sãn tar aderse, ti lapostã tvum-noyã tõe n tall n ti taase. A gãbga kibay seb toolgo, n paas seb wala kaoreng seba, kibay seba, lapost toaal sãn zit te-koosdu.
227	Franchise postale	Toolg lohorem	No-gãnegre, sãn kõt toand lohorem, a mengã yalẽ yĩnga, t'a ka yaood bõn-toondi kẽer ligd ye.
228	Imprimés	Seb-gundi	Seb sãn yĩis zembala, papiye, kagtõ wall bũmb a to zugu.

N°	TERMES	GOM-BI-TIGSI	B VÓOR WILGRI
229	Interconnexion	Zems-n-taar tókre	Soay sên pakde, sên tûud ne zems-n-taar tēms lapost tūm-noy sên gānegd bāmb ne taab sūka, sên na sōng b raadensā ti b paam tūm-maandī sên tar rasānde.
230	Lettre	Lētre	Sebr sên gūls ne nug bī masīni, sên na n tool neda, sên tōe n sui wūug pūga.
231	Opérateur postal	Lapost tūm-noore	Tūm-noy sên tūmd b mensē bī sên ya goofneer n so, sên tūmd lapost toaal tūma walla leta la zubo, a rīkr toaandā nengē halt n ti tāag a kīsg rēegdā nengē.
232	Prestations postales	Lapost tūm-maandī	Lapost tūm biis la tūm buudā fāa b sên maand b raadens yīnga.
233	Récépissé	Kaset sebre	Sebr sên wilgd ti raadengā kitame ti b tum a tūma :a tooll kīsg bī a reegre ne a leta rīkr la tooll sên tar kogl bānde, ti ketē.
234	Réseau postal public	Nin-buiid lapost wēnga	<p>Yōgeng la pān-tōod buud toay-toayā goofneer sên yāk lapost tūm-noor ningā sên siginda n tōog n pids a tūmā tēngā ween-vus a naasā fāa pūga :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. n tigim lapostā toaala, wa sên zems tōodā gānegre, zīis nins fāa sên lugl tēngā weems gilli ; 2. toaalā na-kēndr tūub la b zāabo, sên sing ne b rīkr zīigā n ti tāag b pūub zīisi ; 3. n taas zīig ning sên gūls toolā zugu.
235	Timbre-poste	Lapost tēmbre	Sebr seb-bi-tabdenga, lapostā tūm-noor rāmb sên kōt n na n wilg ti b yao ligd ning sên segd ne lapostā toollā .
236	Union Postale Universelle	Āndūni lapost lagem-n-tar sulli	Āndūni tēms fāa sul-kasengā (nasyōzeni) sên lugl yūumd 1875, sên na yūga n ges lapost tūm yōgengo, a manegr āndūni fāa pūgē, n yidg tūmd-n-taare, la sōng taaba, tēms ne taab sūka. Yaa Nasyōzeni tūm-noor sên bak toor zalle, n get lapost tūmā no-tūudga, sên kēed ne lapostā tūm maandī tēms ne taab sūka.